

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2014-2018

ΕΛΛΑΔΑ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η χρηματοδότηση για τον θεματικό στόχο 10 του ΕΚΤ χρησιμοποιείται με σκοπό την παροχή στήριξης στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και στην επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση. Στην Ελλάδα διατέθηκαν ενισχύσεις ύψους άνω των 5 δισεκατομμυρίων ευρώ σε αντίστοιχες δράσεις, με συνολικό αριθμό 122 611 συμμετοχών έως το τέλος του 2018. Στο παρόν ενημερωτικό δελτίο συνοψίζονται οι κυριότερες δράσεις, τα επιτεύγματα, τα αποτελέσματα και τα διδάγματα που έχουν αντληθεί μέχρι στιγμής από τη χρήση της εν λόγω χρηματοδότησης στην Ελλάδα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (%)

► Η οικονομία ήταν ένας από τους τομείς που επλήγησαν περισσότερο από την οικονομική κρίση του 2008. Το ποσοστό απασχόλησης των αποφοίτων μειώθηκε από 65,2 % το 2009 σε 40 % το 2013, ενώ το ποσοστό ΕΕΑΚ (15-24 ετών) αυξήθηκε από 12,4 % το 2009 σε 20,4 % το 2013.

► Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου μειώθηκε από 11,2 % το 2012 σε 4,7 % το 2018, υπερβαίνοντας συνεπώς τον στόχο του 10 % της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

► Το ποσοστό ενηλίκων 30-34 ετών με μορφωτικό επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αυξήθηκε από 30 % το 2012 σε 44,3 % το 2018, υπερβαίνοντας συνεπώς τον στόχο του 40 % της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ωστόσο, οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων είναι έκδηλες.

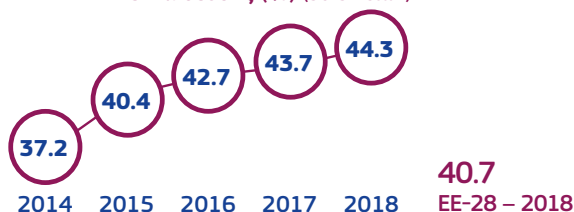
► Η υστέρηση σε βασικές δεξιότητες (ανάγνωση, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες) παραμένει σε υψηλά επίπεδα, δεδομένου ότι το ένα τρίτο των μαθητών έχουν περιορισμένες δεξιότητες σε κάθε θεματικό πεδίο. Το γεγονός αυτό κατατάσσει τη χώρα στα υψηλότερα ποσοστά της ΕΕ.

► Το ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων αυξήθηκε από 3,3 % το 2012 σε 4,5 % το 2018, αν και εξακολουθεί να είναι κατά πολύ κατώτερο του μέσου όρου της ΕΕ (11,1 %).

► Το επίπεδο κρατικών δαπανών για την εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε από 4,3 % το 2013 σε 3,9 % το 2017 και συγκαταλέγεται στα χαμηλότερα ποσοστά που καταγράφονται στην ΕΕ (το 2017 ο μέσος όρος για την ΕΕ-28 ήταν 4,6 %).

► Η έμφαση που δίνεται συνολικά στην ενίσχυση της σύνδεσης των εκπαιδευτικών συστημάτων με την αγορά εργασίας έχει ιδιαίτερη σημασία, εάν ληφθούν υπόψη η εξαιρετικά ασθενής αγορά εργασίας, τα υψηλά ποσοστά ανεργίας και τα χαμηλά επίπεδα συμμετοχής στη διά βίου μάθηση.

Ποσοστό μορφωτικού επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (%) (30-34 ετών)

Ποσοστό συμμετοχής ενηλίκων 25-64 ετών σε εκπαίδευση και κατάρτιση (%) (τελευταίες 4 εβδομάδες)

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΚΤ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΘΣ10 Θεματικός Στόχος 10

ΕΠ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

ε.π. επενδυτική προτεραιότητα

* Τα αριθμητικά στοιχεία παρουσιάζουν την κατάσταση των δράσεων του ΕΚΤ στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 10 και των τεσσάρων επενδυτικών προτεραιοτήτων (ε.π.) του για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 που υλοποιήθηκαν έως το τέλος του 2018, σύμφωνα με στοιχεία της 1ης Οκτωβρίου 2019. Σε πολλές περιπτώσεις, οι δράσεις είτε δεν έχουν ολοκληρωθεί ακόμη σε αυτό το στάδιο είτε έχουν μόλις ξεκινήσει.

* Δεδομένου ότι ένα άτομο θα μπορούσε να συμμετάσχει περισσότερες από μία φορές σε δράσεις του ΕΚΤ με την πάροδο του χρόνου, αναφέρεται ο αριθμός συμμετοχών. Στα στοιχεία αυτά δεν περιλαμβάνεται η Τεχνική Βοήθεια.

* Στις περιπτώσεις στις οποίες η κατανομή των συμμετεχόντων βάσει καθεστώτος απασχόλησης, ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου δεν αντιστοιχεί αθροιστικά στο 100 %, αυτό σημαίνει ότι δεν ήταν δυνατή η συνεκτίμηση των χαρακτηριστικών διαφόρων συμμετεχόντων σε ορισμένα ΕΠ.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΤ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

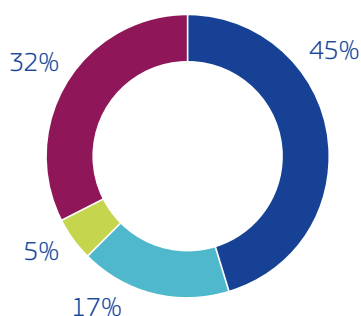
- ▶ Στην Ελλάδα υπάρχουν **δύο Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) εθνικού επιπέδου** που αφορούν τον **θεματικό στόχο 10 (ΘΣ10)**.
- ▶ Το ΕΠ «**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**» αποσκοπεί στην καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, του χαμηλού ποσοστού ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της ολοένα δυσκολότερης μετάβασης από το σχολείο στην εργασία, των ασθενών συνδέσεων μεταξύ της εκπαίδευσης/κατάρτισης και της αγοράς εργασίας και του χαμηλού ποσοστού συμμετοχής στη διά βίου μάθηση.
- ▶ Το ΕΠ «**Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία**» έχει σχεδιαστεί για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται εν μέρει με την παροχή στήριξης σε προγράμματα πρακτικής άσκησης σπουδαστών

Το 28 % της συνολικής χρηματοδότησης του ΕΚΤ¹...

€5 039 444 058

... κατανέμεται μεταξύ των τεσσάρων επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΘΣ10: μείωση της: **πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (45 %)**, **πρόσβαση σε ποιοτική τριτοβάθμια εκπαίδευση (17 %)**, **πρόσβαση σε διά βίου μάθηση (5 %)** και **σύνδεση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας (32 %)**.²

Διάθεση κονδυλίων του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10

- Μείωση και πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου – ε.π.10.i
- Βελτίωση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της πρόσβασης σε αυτή – ε.π.10.ii
- Ενίσχυση της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση – ε.π.10.iii
- Βελτίωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας – ε.π.10.iv

ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το 2018 διατέθηκε το 63 % των προγραμματισμένων πόρων του ΘΣ10, εκ των οποίων δαπανήθηκε το 36 %.

Οι δράσεις των ε.π.10.i και ε.π.10.iv σημειώνουν ικανοποιητική πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων του 2023 από άποψη επιτευγμάτων και αποτελεσμάτων, ενώ η υλοποίηση των δράσεων των ε.π.10.ii και ε.π.10.iii πρέπει να επιταχυνθεί ώστε να εκπληρωθούν οι στόχοι του 2023.

Αριθμός συνολικών συμμετοχών σε προγράμματα του ΘΣ10 έως το τέλος του 2018:

122 611

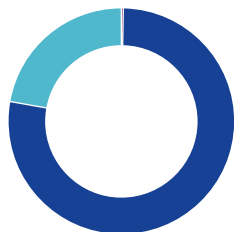
- ▶ **29 251** συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε προγράμματα για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου
- ▶ **11 029** συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της πρόσβασης σε αυτή
- ▶ **15 661** συμμετέχοντες έλαβαν μέρος -σε προγράμματα για την ενίσχυση της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση
- ▶ **66 670** συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε προγράμματα για τη βελτίωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας

¹ Περιλαμβάνει αποκλειστικά τη χρηματοδότηση από την ΕΕ και τη συγχρηματοδότηση από το κράτος μέλος.

² Το άθροισμα δεν είναι 100 % λόγω στρογγυλοποίησης.

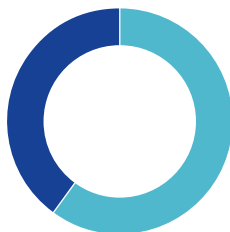
ΠΡΟΦΙΛ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Καθεστώς απασχόλησης

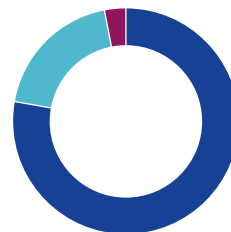
0,5% (1 225) Άνεργοι
77,5% (164 786) Οικονομικά μη ενεργοί³
22% (46 555) Απασχολούμενοι

Φύλο

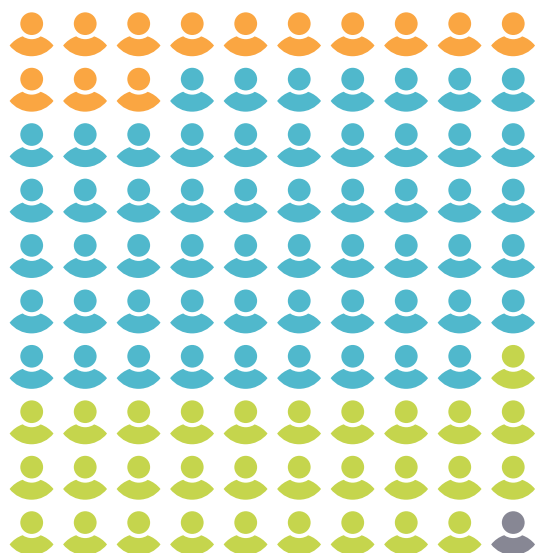

60% Γυναίκες
40% Άνδρες

Ηλικία

78% (166 523) <25 ετών
19% (39 974) 25-54 ετών
3% (6 069) >54 ετών

13% Πρωτοβάθμια (ISCED 1) ή κατώτερη δευτεροβάθμια (ISCED 2) εκπαίδευση⁴
56% Ανώτερη δευτεροβάθμια (ISCED 3) ή μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 4)
30% Τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 5-8)
1% Κανένα μορφωτικό επίπεδο (Εκτός ISCED)

15 192
Μετανάστες

6
Άλλα μειονεκτούντα άτομα

1 514
Συμμετέχοντες με αναπηρία

105
Άστεγοι

Στα **σημαντικά μέχρι στιγμής επιτεύγματα** των δράσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα στο πλαίσιο του ΘΣ10 περιλαμβάνονται τα εξής⁵:

Στήριξη της αναπηρίας: σχολεία σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες εκπλήρωσαν τους στόχους τους όσον αφορά την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστηρικτικής εκπαίδευσης για μαθητές με αναπηρία.

Κατάρτιση στον χώρο εργασίας: οι στόχοι ολοκλήρωσης προγραμμάτων κατάρτισης σπουδαστών σε εταιρείες εκπληρώθηκαν στις πιο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

▶ Μέχρι σήμερα έχουν επιτευχθεί **70 6650** ετικά αποτελέσματα μετά τη συμμετοχή σε δράση που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10, εκ των οποίων:

▶ **11 887** οικονομικά μη ενεργοί συμμετέχοντες δραστηριοποιήθηκαν σε αναζήτηση εργασίας

▶ **4 761** συμμετέχοντες παρακολούθησαν προγράμματα εκπαίδευσης/κατάρτισης

▶ **50 363** συμμετέχοντες απέκτησαν επαγγελματικά προσόντα

▶ **3 664** συμμετέχοντες απέκτησαν θέση απασχόλησης

³ Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, παιδιά προσχολικής ηλικίας, παιδιά σχολικής ηλικίας, σπουδαστές, συνταξιούχους και άτομα που ασχολούνται με τα οικιακά, υπό την προϋπόθεση ότι δεν εργάζονται και δεν είναι διαθέσιμα για εργασία ούτε αναζητούν εργασία.

⁴ ISCED είναι η ταξινόμηση αναφοράς των Ηνωμένων Εθνών για την κατάταξη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και συναφών προσόντων ανά μορφωτικό επίπεδο και τομέα εκπαίδευσης.

⁵ Τα δεδομένα των συμμετεχόντων συλλέγονται κατά την έναρξη της δράσης. Τα δεδομένα που αφορούν στα αποτελέσματα συλλέγονται κατά τη λήξη της δράσης ή ακόμη και σε μεταγενέστερο χρόνο. Λόγω αυτής της χρονικής διαφοράς, τα δύο σύνολα δεδομένων (συμμετοχές και αποτελέσματα) δεν δύναται να συγκρίνονται άμεσα.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΤΛΗΘΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΤΙΓΜΗΣ

► **Σύνδεση με τις ανάγκες των ομάδων-στόχων**

Παρά την έμφαση που δίνεται στις ευπαθείς ομάδες στο σύνολο των δράσεων όλων των επενδυτικών προτεραιοτήτων, η αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών των ομάδων αυτών εξακολουθεί να συνιστά πρόκληση. Αυτό οφείλεται εν μέρει στα διαφορετικά γεωγραφικά πλαίσια. Για παράδειγμα, η διατήρηση των συμμετεχόντων στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών μέτρων στο Νότιο Αιγαίο αποδείχθηκε δυσκολότερη λόγω της σημαντικής παρουσίας του τουριστικού κλάδου στην περιοχή, ο οποίος αποτελεί πόλο έλξης για την αγορά εργασίας.

► **Σύνδεση με τις εθνικές προκλήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης**

Οι δράσεις του ΘΣ10 αφορούν όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, από την προσχολική μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση, και ανταποκρίνονται στο εύρος ζητημάτων με τα οποία βρίσκεται αντιμέτωπο το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας. Ωστόσο, η υλοποίηση των έργων για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της τριτοβάθμιας και ισοδύναμης εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και της πρόσβασης σε αυτή, πρέπει να επισπευσθεί ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του 2023.

► **Ο ρόλος της πολιτικής αποδοχής στην αποτελεσματικότητα των δράσεων**

Τα έργα του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10 στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έλαβαν υψηλό επίπεδο πολιτικής στήριξης στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό συνέβαλε σημαντικά στην αύξηση του κύρους της ΕΕΚ, ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τις εν λόγω δράσεις και συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότητά τους.

► **Συνέργειες με το ΕΤΠΑ**

Οι συνέργειες μεταξύ του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ υπήρξαν ιδιαίτερες αποτελεσματικές όσον αφορά τις επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία.

► **Προκλήσεις όσον αφορά στην υλοποίηση**

Σε συνέχεια των σημαντικών αλλαγών που επήλθαν τόσο στις οικονομικές συνθήκες και στις συνθήκες της αγοράς εργασίας όσο και στο εθνικό πλαίσιο πολιτικής, έπρεπε να αναθεωρηθούν οι δείκτες και οι στόχοι του ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση». Οι καθυστερήσεις στην υπογραφή των συμβάσεων με τους παρόχους και στην καταχώριση των δεδομένων των συμμετεχόντων επηρέασαν επίσης την πρόοδο.

► **Στόχευση εκπαιδευομένων με αναπηρία**

Οι δραστηριότητες του ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΘΣ10 στην Ελλάδα σημείωσαν ιδιαίτερη επιτυχία όσον αφορά τη στόχευση εκπαιδευομένων με αναπηρία, μεταξύ άλλων στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ

► **«Ολοήμερα» δημοτικά σχολεία**

Στήριξη των «ολοήμερων δημοτικών σχολείων»: η δράση αυτή προβλέπει την πρόσληψη αναπληρωτών εκπαιδευτικών (γενικής και ειδικής αγωγής) προκειμένου όλες οι σχολικές μονάδες να λειτουργούν ως ολοήμερα δημοτικά σχολεία.

► **Παροχή στήριξης για τους μαθητές με αναπηρία**

Εξειδικευμένο πρόγραμμα υποστηρικτικής εκπαίδευσης για τη συμμετοχή των μαθητών με αναπηρία και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για το σχολικό έτος 2019-2020: το πρόγραμμα αυτό παρέχει υποστήριξη στους μαθητές με αναπηρία και/ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν σε γενικά σχολεία, μέσω της πρόσληψης εκπαιδευτικών και προσωπικού ειδικής αγωγής.

► **Διττό σύστημα μαθητείας**

Αυτό το μοντέλο διττού συστήματος μαθητείας αποσκοπεί στην παροχή εναλλακτικής οδού για τους αποφοίτους επαγγελματικής εκπαίδευσης ώστε να εισέλθουν στην αγορά εργασίας έχοντας αποκτήσει δεξιότητες υψηλότερου επιπέδου. Η χρηματοδότηση από το ΕΚΤ χρησιμοποιείται για την παροχή στήριξης στους εργοδότες με μισθολογικές επιδοτήσεις και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης έως και 45 %, καθώς και για την πρόσληψη αναπληρωτών εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν και θα επιβλέπουν τις τάξεις μαθητείας.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μελέτη για την υποστήριξη της αξιολόγησης της στήριξης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης από το ΕΚΤ (Θεματικός στόχος 10)

Το ΕΚΤ στην Ελλάδα: <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=382&langId=el>

Δικτυακός τόπος του ΕΚΤ στην Ελλάδα: <http://www.esfhellas.gr/el/pages/default.aspx>

